

אלו טרפות פרק שלישי חולין

גב.

עין משפט נר מצוה

קבד א מ"י פ"ט מהלכות
שחיטה הל"טו סג
עשין סג טו"ש"ע י"ד סימן
נת ט"ף ח:
קבד ב ג מ"י פ"י מהל'
שחיטה ה"ל"א סג
עשין סג טו"ש"ע י"ד סי'
נד ט"ף א:
קבד ד מ"י שם ה"י:
טו"ש"ע שם ט"ף ג:
קבד ה מ"י שם טו"ש"ע
שם ט"ף א:
קבד ו ז מ"י שם טו"ש"ע
שם ט"ף ג:

פזי רש"י

אישטריים [אישטריים].
קש (בעיקר המשמש
למרבץ הבהמות).
פישל"ש [פישל"ש].
אפנות.
צמיר"ש [צמיר"ש].
המבזה.
גלו"ד. דק חק.
מזגזג"א [דמזגזג"א].
הכול. מעור.

רבינו גרשום

דלא משריק: דבוקה
אמימר. סבר. כלומר עוף
שאוהזין אותו ברבך
חוששין משום ריסוק
אברים: בחד גפא כולי
עלמא לא פליגי דשרי.
כלומר דסמיך אנפא
אחריתי ולא משריק
נפשיה: כי פליגי בתרין
גפי. כלומר דביק בתרין
גפי: אלו הן רוב צלעותיו
שש מבאן שש מבאן
כלומר עשירין (ושלש)
[ושתים] צלעות הן שיש
בהן מוח ושתיים עשרה
הרוב. ומחציתן לפני
שדרה כלומר היכא אמרין
דאי נשחברו רוב צלעותיה
טרפה מחציתן לפני
שדרה: ונקרו ברוב צד
אחד כלומר (א) אפילו
שבע שנשתברו אין טרפה
עד שישחברו ברוב שני
צדדין. והא רב גיטרא
נמי קאמר כלומר נעקרה
צלע וחוליותיה ממה דהיא
בגיטרא: מכלל דרב
הנאמר ורב אסי צלע בלא
חוליא קא אמרי כלומר
טרפה וזו היא שנסברה
הצלע וחוליותיה קיימת
והא עולא בר זכאי סי'
(ג) נשחברו ברוב שני
צדדין כלומר דאיה טרפה
עד שישחברו ברוב שני
זה כלומר ברוב שני
וצלע מבאן זה כנגד זה
דגיטרא היא. והא כיון
דאמר ר' יוחנן ברוב שני
צדדין אי אפשר דלא
קיימת חיה זה כנגד זה
אלו הצלעות (השברות)
[העקרות] (1). וכונא בלא
אסיתא כלומר שברות
שלא נעקרה חוליא כולה
הכא נעקרה וחוליא עמה.
ותביעי להו דרב כלומר
שלא נעקרה חוליא כולה
ורב אסי אמרי צלע מן
וצלע מימן עם חוליא.
ותביעי להו דרב צלע
וחוליא אם טרפה אם לאו:
סברי ליבעו מיניה. חד
בעיא דמפשי לן הוה
בעי. דאי בעינן מיניה
חדא צלע וחוליא עמה
ואמר לן טרפה סברי אם
כן מירתח רתח כלומר
אפילו אמר להו טרפה לא
צריכי ליבעו מיניה דאם
כן דחדא [נמן] טרפה כי
כמה

קמניות אין בהן משום ריסוק אברים בו. אית ספרים דגרסי
במר הכי חמני אין בהם משום ריסוק אברים חפזי
יש בהם משום ריסוק אברים וכן יא לגרסת הקונטרס משמע דלא
הוה בכלל קמנייהו וי"ל דקמנייהו מירי דבריה דקיס כמו עדשים ואורז
וזוחן: **והא רב נמי גיטרא**
קאמר. מעיקרה הויה אמי ליה דרב
שפיר דלמלא לן יו חשיב גיטרא
אבל כיון דחשיב הויה דרב כהנא
נצלה משום גיטרא דידיה נמי נצלה
היא: **א** הכי היינו דרב. לאו דרב
ממש דהויה דרב לאו גיטרא הויה
ודידהו הויה גיטרא ונצלה ללא כלומר
י'מרז הוה להו למפשי דהא עדיפא
מדרב: **סברי** מרתח רתח. אבל
אי צעו מיניה חדא אפילו אי מנכר
צמתי לן רתח צמא שצאס להחמיר
וצסוף פרק שני דצמתי (דף ל:) אין
מתישב כמו כלאן גבי הא דצעי
מיניה לוי מרזי כות למחר צחון
לרבי יהודה מאי:

נעקרה צלע טרפה. פירש
בקונטרס אפילו צלע
אסיתא ור"ת מפרש עם האסיתא
דהא משמע לעיל צלע צלע חוליא
ליכא מאן דטריף עד דליכא רוב
לצלעות דפתיך לרב כהנא ולרב אסי
מעולא צד (א) רבי זכאי ומרזי יוחנן:
אילמא
מכאן ואחת מכאן אמר רבה בר בר חנה
אמר רבי יוחנן יובצלעות גדולות שיש בהן מוח עולא בן זכאי אמר
נעקרו ברוב צד אחד נשתברו ברוב שני צדדין רבי יוחנן אמר
ה"בין נעקרו בין נשתברו ברוב שני צדדין אמר רב ינעקרה צלע וחוליא
עמה טרפה אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב נעקרה צלע מכאן וצלע מכאן
וחוליא קיימת מהו אמר להו גיטרא קאמריתו והא רב נמי גיטרא קאמר
כי קאמר רב צלע בלא חוליא והא צלע וחוליא קאמר יצלע וחזי חוליא מכלל
דרב כהנא ורב אסי צלע בלא חוליא אמרי והא רב גיטרא קאמריתו והאמר
עולא בן זכאי אמר נעקרו ברוב צד אחד נשתברו ברוב שני צדדין אמר לך התם
זה שלא כנגד זה הכא זה כנגד זה והאמר רבי יוחנן ברוב שני צדדין וברוב
שני צדדין אי אפשר דלא קיימת חד מינייהו זה כנגד זה התם וכונא בלא אסיתא
הכא וכונא ואסיתא אי הכי היינו דרב לא שמיע להו דרב וליבעו מיניה כדרב
סברי (א) ליבעו מיניה חדא דפריש לן תרתי דאי בעינן מיניה חדא הניחא אי אמר
לן טרפה כל שכן תרתי אי אמר לן כשרה אכתי תרתי קא מיבעיא לן אי הכי
השתא נמי דקא בעי מיניה תרתי הניחא אי אמר להו כשרה כל שכן חדא
ואי אמר להו טרפה אכתי חדא מיבעיא להו סברי אם כן מירתח קא
רתח חדא טרפה תרתי מיבעיא והא קא אמרי ליה ולא רתח כיון דקאמר
להו גיטרא קאמריתו היינו ריתחיה (א) אמר רבה בר רב שילא אמר
רב מתנא אמר שמואל נעקרה צלע מעיקרה וגולגולת שנחבסה ברובה ובשר
החופה את רוב הכרס ברובו טרפה נעקרה צלע מעיקרה טרפה ורמינהו

כמה
בהמה שנפסקה בצמנעיתה אדם שואלים הא נצלה נמי היא כדאמר צפ"ק (נע"ד דף כה). והא רב נמי גיטרא קאמר. דכיון דנעקר צלע
וחוליא עמה הויה צלע שנצטמט ואנפלה וקרי לה רב טרפה: **והאי חוליא.** והללע שנכגדה ממוצרת יפה צחתי חוליא קיימת: **מכלל**
דרב כהנא ורב אסי. צלע מבאן וצלע מבאן וכל החוליא קיימת צעו מיניה דלא צלע וקצת חוליא הא שמעתי ליה דלמר דאפילו כחדא
מיטרפא ואינהו צעו תרתי אלא ודאי צלע צלע חוליא קצבו מיניה: **ואמר להו.** אינהו עלה גיטרא קאמריתו דאפילו נצלה נמי הויה בתמייה:
(א) **ואמר עולא וכו'.** אלמא רובו צעין למיטרפא וכל שכן דחדא לן מקריא נצלה: **ולרבי יוחנן.** דלמר אף נעקרו לן מיטרפא עד דליכא רוב שני
צדדין וכי מינקרו שש מימין ושש משמאל ואפילו אלו לנד האור ואלו לנד האליה אי אפשר דלא הויה אמנעית זה כנגד זה ואפילו הכי צעיל רובא
למיטרפא וכל שכן דחדא לן מינקריא נצלה דבשלמא מעיקרה הוה ס"ד דרב צלע וכולה חוליא קאמר ואינהו צעו מיניה צלע וקצת חוליא מבאן
וכן מבאן ואמנעיתה של חוליא קיימת אבל השתא דאוקמת דרב צלע וחזי חוליא קאמר ואינהו על כרחק צלע צלע חוליא קצבו ליה וקאמר להו
עלה גיטרא קאמריתו קשיא לן הא דרבי יוחנן ומשני התם רב כהנא ורב אסי: **וכונא ואסיתא.** כלומר צלע וקצת חוליא ורבי יוחנן צלע צלע
חוליא: **אי הכי.** דרב כהנא ורב אסי צלע וקצת חוליא אמרי היינו דרב וזהו שמעתי ליה דחדא נמי טריף ומאי תיבעי להו בתרתי: (א) **אסיתא.**
חור שחוליותיה שאללע תחוב צו היינו צחתי חוליא: **וליבעו מיניה ויכרז.** בחדא דהא חדא אכתי לן קאמר להו ומרתח קצבו מיניה: **סברי אם**
כן מינתח קא רשא. ממהדורי דרב מינין למפשי מאי דינא דחדא דאי טרפה לן כשרה כל שכן חדא וזאי מחד לן טרפה צלע ריתחא
פשיטין מיניה דחדא כסירה ליה כשרה דאי כסירה ליה חדא נמי טרפה כי צעין בתרתי מהדר לן צריתחא למימר השתא בחדא טרפה תרתי
מיבעיא לכו אבל אי צעין מיניה חדא אפילו כסירה ליה בתרתי כשרה לן צריתחא למימר השתא בתרתי כשרה ללא איכפת ליה
אי תיסק אדעתין דבתרתי טרפה: **והא.** צעו מיניה בתרתי וסכירה ליה דחדא נמי טרפה כדאמר רב לעיל נעקרה צלע וחוליא עמה ואוקימנא
חזי חוליא ואפילו הכי לן אהדר להו צריתחא דנפשט מינה לעקירת חדא: **כיון דקאמר להו גיטרא קאמריתו.** בתמייה היינו ריתחיה דהכי
קאמר להו הא לא איבעי לכו למיבעי דנצלה נמי הויה אלא חדא טרפה: **מעיקרה.** אפילו צלע אסיתא: **נחבסה.** מיניקריא ולא נפתחה:

בעינן מיניה אלו טרפות מירתח רתח חדא טרפה תרתי מיבעיא: שנחבסה לשון נשברה: כמה חסרון בשרה כלומר לענין נזיר לגלה שאינו מגלח אלא על מת שלם או על רוב בניינו או על רוב בנינו
וגולגולתו זהו רוב בנינו:

חול הדק לא חיישין. דמישמריק ואינו נכבש לעולם: **חול הגס.**
אזנים גדולות שבו מרסקין העוף כשנופל עליהם: **אזנך דריס.**
גם הוא נכבש ונעשה קשה: **סינא.** אישתריים צלע"ו. תמן של
חטים ושעורים: **בוגא.** חבילה: **חיטי** וכל דמינייהו. כגון שיפון

חול הדק לא חיישין חול הגס חיישין אבק
דרכים חיישין תיבנא ועביד בוגא חיישין
לא עביד בוגא לא חיישין חיטי וכל דמינייהו
חיישין שערי וכל דמינייהו (א) חיישין (א) כל מיני
קמניות אין בהם משום ריסוק אברים לבר מן
רוביא חימצי אין בו משום ריסוק אברים
חפצי יש בו משום ריסוק אברים כללא
דמלתא כל מידי דמשריק אין בו משום ריסוק
אברים לא משריק יש בו משום ריסוק אברים
דבוק רב אשי שרי אמומר אסר בחד גפא
דכולי עלמא לא פליגי דשרי כי פליגי בתרי
גפי מאן דאסר אמר לך היכי ניקום ומאן דשרי
אמר לך אפשר דניקום אעיקבי דגפי ואיכא
דאמרי בתרי גפי כ"ע לא פליגי דאסיר כי
פליגי בחד גפא מאן דשרי אמר לך אפשר
דפרח בחד גפא ומאן דאסר כיון דבהאי לא
מצי פרח בהאי נמי לא מצי פרח והילכתא
"בתרי גפי אסיר בחד גפא שרי": נשתברו
רוב צלעותיה: תנו רבנן אלו הן רוב
צלעות שש מכאן ושש מכאן או אחת עשרה
מכאן ואחת מכאן אמר זעירי יומחציתן כלפי
אמר רבי יוחנן יובצלעות גדולות שיש בהן מוח עולא בן זכאי אמר
נעקרו ברוב צד אחד נשתברו ברוב שני צדדין רבי יוחנן אמר
ה"בין נעקרו בין נשתברו ברוב שני צדדין אמר רב ינעקרה צלע וחוליא
עמה טרפה אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב נעקרה צלע מכאן וצלע מכאן
וחוליא קיימת מהו אמר להו גיטרא קאמריתו והא רב נמי גיטרא קאמר
כי קאמר רב צלע בלא חוליא והא צלע וחוליא קאמר יצלע וחזי חוליא מכלל
דרב כהנא ורב אסי צלע בלא חוליא אמרי והא רב גיטרא קאמריתו והאמר
עולא בן זכאי אמר נעקרו ברוב צד אחד נשתברו ברוב שני צדדין אמר לך התם
זה שלא כנגד זה הכא זה כנגד זה והאמר רבי יוחנן ברוב שני צדדין וברוב
שני צדדין אי אפשר דלא קיימת חד מינייהו זה כנגד זה התם וכונא בלא אסיתא
הכא וכונא ואסיתא אי הכי היינו דרב לא שמיע להו דרב וליבעו מיניה כדרב
סברי (א) ליבעו מיניה חדא דפריש לן תרתי דאי בעינן מיניה חדא הניחא אי אמר
לן טרפה כל שכן תרתי אי אמר לן כשרה אכתי תרתי קא מיבעיא לן אי הכי
השתא נמי דקא בעי מיניה תרתי הניחא אי אמר להו כשרה כל שכן חדא
ואי אמר להו טרפה אכתי חדא מיבעיא להו סברי אם כן מירתח קא
רתח חדא טרפה תרתי מיבעיא והא קא אמרי ליה ולא רתח כיון דקאמר
להו גיטרא קאמריתו היינו ריתחיה (א) אמר רבה בר רב שילא אמר
רב מתנא אמר שמואל נעקרה צלע מעיקרה וגולגולת שנחבסה ברובה ובשר
החופה את רוב הכרס ברובו טרפה נעקרה צלע מעיקרה טרפה ורמינהו

בהמה שנפסקה בצמנעיתה אדם שואלים הא נצלה נמי היא כדאמר צפ"ק (נע"ד דף כה). והא רב נמי גיטרא קאמר. דכיון דנעקר צלע
וחוליא עמה הויה צלע שנצטמט ואנפלה וקרי לה רב טרפה: **והאי חוליא.** והללע שנכגדה ממוצרת יפה צחתי חוליא קיימת: **מכלל**
דרב כהנא ורב אסי. צלע מבאן וצלע מבאן וכל החוליא קיימת צעו מיניה דלא צלע וקצת חוליא הא שמעתי ליה דלמר דאפילו כחדא
מיטרפא ואינהו צעו תרתי אלא ודאי צלע צלע חוליא קצבו מיניה: **ואמר להו.** אינהו עלה גיטרא קאמריתו דאפילו נצלה נמי הויה בתמייה:
(א) **ואמר עולא וכו'.** אלמא רובו צעין למיטרפא וכל שכן דחדא לן מקריא נצלה: **ולרבי יוחנן.** דלמר אף נעקרו לן מיטרפא עד דליכא רוב שני
צדדין וכי מינקרו שש מימין ושש משמאל ואפילו אלו לנד האור ואלו לנד האליה אי אפשר דלא הויה אמנעית זה כנגד זה ואפילו הכי צעיל רובא
למיטרפא וכל שכן דחדא לן מינקריא נצלה דבשלמא מעיקרה הוה ס"ד דרב צלע וכולה חוליא קאמר ואינהו צעו מיניה צלע וקצת חוליא מבאן
וכן מבאן ואמנעיתה של חוליא קיימת אבל השתא דאוקמת דרב צלע וחזי חוליא קאמר ואינהו על כרחק צלע צלע חוליא קצבו ליה וקאמר להו
עלה גיטרא קאמריתו קשיא לן הא דרבי יוחנן ומשני התם רב כהנא ורב אסי: **וכונא ואסיתא.** כלומר צלע וקצת חוליא ורבי יוחנן צלע צלע
חוליא: **אי הכי.** דרב כהנא ורב אסי צלע וקצת חוליא אמרי היינו דרב וזהו שמעתי ליה דחדא נמי טריף ומאי תיבעי להו בתרתי: (א) **אסיתא.**
חור שחוליותיה שאללע תחוב צו היינו צחתי חוליא: **וליבעו מיניה ויכרז.** בחדא דהא חדא אכתי לן קאמר להו ומרתח קצבו מיניה: **סברי אם**
כן מינתח קא רשא. ממהדורי דרב מינין למפשי מאי דינא דחדא דאי טרפה לן כשרה כל שכן חדא וזאי מחד לן טרפה צלע ריתחא
פשיטין מיניה דחדא כסירה ליה כשרה דאי כסירה ליה חדא נמי טרפה כי צעין בתרתי מהדר לן צריתחא למימר השתא בחדא טרפה תרתי
מיבעיא לכו אבל אי צעין מיניה חדא אפילו כסירה ליה בתרתי כשרה לן צריתחא למימר השתא בתרתי כשרה ללא איכפת ליה
אי תיסק אדעתין דבתרתי טרפה: **והא.** צעו מיניה בתרתי וסכירה ליה דחדא נמי טרפה כדאמר רב לעיל נעקרה צלע וחוליא עמה ואוקימנא
חזי חוליא ואפילו הכי לן אהדר להו צריתחא דנפשט מינה לעקירת חדא: **כיון דקאמר להו גיטרא קאמריתו.** בתמייה היינו ריתחיה דהכי
קאמר להו הא לא איבעי לכו למיבעי דנצלה נמי הויה אלא חדא טרפה: **מעיקרה.** אפילו צלע אסיתא: **נחבסה.** מיניקריא ולא נפתחה:

בעינן מיניה אלו טרפות מירתח רתח חדא טרפה תרתי מיבעיא: שנחבסה לשון נשברה: כמה חסרון בשרה כלומר לענין נזיר לגלה שאינו מגלח אלא על מת שלם או על רוב בניינו או על רוב בנינו
וגולגולתו זהו רוב בנינו:

(א) ג"ל אפי' לא נעקרו רק ששה עשרה נשחברו און טרפה וכו'. (ב) נראה דל"ל בן זכאי אמר נעקרו ברוב צד אחד כלומר דליכא טרפה עד ששקרו ברוב מצד אחד.